

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12'—pengő.
Postatakarékpénztári csekkszám: 43.916.

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: UKAY SANDOR.

„Magas hegyre menj fel, örömmondó Sion!”

Es. 40:9.

Ismét advent van és karácsony közeleg. A keresztyén hívő, de kivált a keresztyén lekipásztor szíve körül megint ott settenkedik, sőt igen sokakra ránehezedik a kérdés: lehet-e szó ilyen időben adventi örömről s lehet-e méltóképpen karácsonyt ünnepelni? Szinte érezzük, hogy a sátán gúnyosan a szemünkbe vigyorog, mikor arról készülünk biznyságot tenni, hogy „eljő Siló és a népek néki engedelmeskednek” (I. Móz. 49:10), s mint hangos cáfolatra mutat rá a maga átkos munkájára: a mai helyzetre, lángoló, véres harcterekre, feldúlt országokra, lebombázott, békés városok üszkös romjai közt hörgő, haldokló gyermekek, nők és aggok ezreire. Szabad-e itt s ilyen körülmények között azt várni, hogy valaki komolyan vegye az adventi prédikálást? Nem kell-e félnünk, hogy még a gyermekek is lemosolyognak, ha most akarunk nekik karácsonyi örömről beszélni?

Aligha volt valaha emberileg alkalmatlanabb idő örömhirdetésre, mint Izráel számára a babiloni fogság idején. S éppen Sion volt az, mely legmélyebben átélte e sanyarú helyzetet; Jeruzsálem, mely a dúló pusztítások középpontja volt. Év év után múlt a rabszolgasorsban s ha egyáltalán gondolni lehetett is arra, hogy valaha Babilont valaki legyűri, a számkivetetteknek ez is legfeljebb csak annyit ígérhetett, hogy nyakukon az egyik igát egy másikkal váltja fel.

És épp ebben a helyzetben kapja Sion az isteni parancsot, hogy emeljen szót hatalmasan és hirdessen örömet. Hirdesse hangosan népének: Ímhol Istenetek! Még, ha ott is őrizte volna titokban szíve mélyén ezt a reménységet, nem lett volna-e jobb csendes maradáni? Várni, míg valóban elközelít a szabadító Király. Mikor majd döbbenetté változik az elnyomók gúnyos mosolya s elnémul a csúfolódó beszéd, szemtől-szemben látva hatalmas ereje munkáit.

Nem! itt nem az az órálló kötelessége csupán, hogy majd örüljön, ha ennek az ideje betelik, hanem hogy most hirdesse ezt az örömet. Keltse fel a csüg-

gedő, vagy talán el is fásult szívekben azt a tudatot, hogy az elesettség nem természetes rendje az életnek. Ne féljen se kinevettetéstől, se üldöztetéstől. S ne csak titokban súgja oda megbízható lelkeknek e hirt, hogy megjelenik az Úr dicsősége, mert sokan vannak, kik a szabadulást várják, kiknek lelke épp ez élesztő reménység híján roskad halálosan össze, kik áthatolhatatlan ködbe borulva látják Siont. Menjen magas hegyre tehát, hova nem ér fel a köd, hol mindenki megláthatja s honnan szava mindenüvé elhallatszik.

Nagyon figyelmesen s valóban a Szentlélektől megvilágosított szemekkel kell olvasnunk Ésaías 40. részét. Elsősorban nekünk: lekipásztoroknak és lelki munkásoknak szól a benne olvasható parancs. Vizsgáljuk meg magunkat: hisszük-e, hogy Istenünk beszéde mindörökre megmarad? Szemben a hervadó szépségekkel, emberi kéz és elme alkotta értékekkel, nagyratartott, féltve őrzött és mégis romokban heverő műalkotásokkal, annyi hangzatos hazug jelszó után a világban még mindig fennálló, kiáltó ellentétek ellenére, Istennel csak pajtáskodni akaró, vagy Őt nyíltan és arcátlanul gúnyoló, ítéletre adott népek nyomorúsága, sok képmutató kegyesség szégyenletes összeomlása után is meg vagyunk-e győződve róla, hogy az Úr uralkodik és rettenetes az Ő kezébe esni? Vagy már megtorpan bennünk ez a hit? Az első világháború óta átélt szörnyűséges tapasztalatok arról győztek meg, hogy az istentelen önzés jobban össze tudja kovácsolni a lelkeket, mint Krisztus áldozatos szeretete; erőteljesebben fel tudja készíteni a mindennel leszámoló, halálfélelmet nem ismerő harcra, mint a keresztyénység? Ezen az úton keresd te is az orientálódást a jövőben a gyakorlati életre vonatkozólag? Meglepni igyekezel inkább, hogy ne igen vond magadra a figyelmet, hogy majd akadálytalanabban átnyergelhesz, ha szükség lesz rá? Úgy véled, hogy kivált mi magyarok s ezek között is kisebbségi sorsot hordozó reformátusok maradjunk csendben ezekben a sorsdöntő napokban, melyeknek — ki tudja — mi lesz a vége?

Nem akarja senki elvitatni, hogy a mi helyzetünkben inkább, mint valaha, egyedül csak az Úr-ra számíthatunk. De hiszen egyedül Róla szól az adventi üzenet is, melyet hirdetniünk kell. Hareteri események, nemzeteknek felénk sugárzó, ritkán tapasztalt rokonszenve, vagy talán egy remélni sem mert fordulat, mely hamari békét ígérne, mind gyenge vigasztalása lehetne népünknek, melyre ránehezedett Isten keze. Ne ilyesmikben keressük hát a vigasztalást. Istenünk maga bíz meg bennünket az üzenet hirdetésével, az útkészítés feladatával, hogy dicsőségesen vonulhasson be a magyar szívekbe és hajlékokba. Nem bízunk benne? Attól tartunk, hogy az istenek alkonya az örökkévaló trónjának is a döntét jelenti? Hát nem értettük meg, nemcsak az Igéből, hanem nemzetünk korábbi és legújabb történetéből is, hogy Ő nem hasonlítható össze senkivel? Hogy hozzá képest az íjesztően hatalmas népek és hadseregek is csak a vedér aljáról lecsüngő s minden pillanatban lehulló vízcepphez hasonlóak?

Engedjük tehát, hogy Lelkével hadd gyujtsa fel bennünk a bizonyosság lobogó szövetségét. Nem igaz az, hogy utunk el volna takarva Előtte, hogy ügyünkkel nem gondol Istenünk. Hiszen reménységünkön felül megmutatta eddig is kegyelmét irántunk, s csodák megtapasztalására akar felkészíteni. Hirdessük bátran hát az ő beszédét, mely egyedül áll rendíthetetlenül a szembeötlő, örökös változás között. „Emeld fel szódat magasan! Valamikor talán hihetted azt, hogy a hit csak arra való, hogy legyen a koldus drága kincse, mely megtanítja tűrni és remélni. Ma azonban azt kell látnod, hogy a hit az egyetlen erő, mely nemzetünket megépítheti. Ne félj! Az meglehet, hogy életteddel kell megpecsételned ennek a beszédnek az igazságát, de még az ettől való aggodalom sem tarthat vissza tőle, hogy „mondj Júda városainak: Ímhol Istenetek!”

Ha szereted azt a népet, melyből sarjadtál s melyet reád bízott Urad, ha látod ennek a nyomorúságát s megérted, hogy az őt előnteni készülő pénzáradatban is mily száználmasan szegény, magára hagyatott, felelőtlen és bizonytalanságban vergődő, akkor nem hallgathatsz, mint a gyáva eb. Nem sikkaszthatod el a reád bízott drága adventi üzenetet. Nemcsak bizalmas körben mered súgva mondani, hanem úgy, hogy mindenki meghallja, egész életteddel, rendíthetetlen meggyőződéssel kiáltod oda az egész világnak, hogy ebből a világégésből is Istennek kell diadalmasan kikerülnie. Nekünk tehát egyedül Reá van szükségünk. Ő hozza az erőt és a megújulást. Ez legyen a mi adventünk. Nagy István.

Hozzászólás a püspöki jelentéshez*

Főtiszteletű és Nagyméltóságú Egyházkerületi Közgyűlés!

A hatalmas püspöki jelentésből az én lelkemet a gyülekezeti életre és abban a misszió ügyére vonatkozó rész ragadta meg legjobban s foglalkoztatta

* Elhangzott a nov. 24-iki egyh.-ker. közgyűlésen.

legtovább, sőt a konzekvenciák levonásával foglalkoztatni fogja ezután is. Éppen ezért én erről akarok szólni. Lelki szemeim elé lerajzolódik a magyarországi egyetemes református egyház majdnem felét kitevő tiszántúli református egyházkerület a maga hegyeivel, szép erős lankáival és kopár szikláival, beláthatatlan síkságával, az élet kenyerét adó búzaföldeivel, és termeketlen szikeivel.

Milyen csodálatosan hatalmas terület, amelyen lakozást vett magának a szolgálat uralkodásával az evangéliumi lélek. Nézem ezt a nagy magyar területet, ahol a hegyoldatban a pásztor nyugalomban legelteti nyáját, a földműves bekészen forogja ekevasával a földet, vasárnap szólnak a harangok, s a lélek pogányságán kívül nincs semmi akadály, hogy felcsendüljenek az ősi zsoltárok és szálljon az Ige a pásztor ajkáról. A fekete föld szépen zöldül az eső áldásán és amikor leszáll az este sötétsége, boldogan simítja meg az édesanya gyermeke szög-haját. Ezen a nagy területen a fájdalomnak fekete pontjai még nagyon ritkák.

Reá gondolok a világnak az óriási égésére, amelyben a könny már tenger, a vér megduzzadt folyó. Ennek a nagy területnek ege alá egyre többször nagyon melyre ereszkedik alá a gondnak és gyöttrődésnek fellege.

Ma még csönd van, csak a békeséges életnek zaja hallatszik. Hogy holnap mi lesz, az az örökkévaló Isten titkai közé van elrejtve.

A püspöki jelentés egyik alcíme ez: „A háládatosság mint életprogram”. A keresztyén református embernek minden időben ez volt az életprogramja, mennyivel inkább lehet most, amikor Isten a világégés közepére odahelyezte a nyugalmat s azzal bennünket ajándékozott meg, nem eremünkért, hanem kegyelméért. Azt mondják, nincsenek Istennek jelei, ma nincsenek csodák, pedig a mi világnk és a mi életünk tele van jellel s naponként csodákra ébredünk és csodákkal fekszünk le. Ezeket a jeleket és csodákat kell meglátni minden embernek s meg kell láttatni minden emberrel és akkor életprogrammá válik ezen a földön is az a háládatosság, amely az élő és folyton munkálkodó hit fundamentuma. Szomorú valóság, de meg kell vallanunk, hogy református népünk életében nem egyenlő arányban növekszik a belső élet a külső étellel és sokan nem látják, vagy nem is akarják meglátni az örökkévaló Isten által való kegyelmi időnek jeleit.

Éppen így a gyülekezeti közösségekben is szépen törlesztik a földi adósságot, de a lélek adóssága tábláján a rovások száma alig kevesbedik. Épülnek, megújítatnak templomok, egyházak épületei, szép ruhába öltöznek nők és férfiak, de az épületek kövei élettelenek maradnak és a szép ruha alatt a szív az élő hitben alig-alig dobog.

Pedig ha ezt a kegyelmi időt egyén és közösség alázatos hálája jegyében belső élete megerősödésére fel nem használja, akkor akár a zivatarban, akár a vajúdas utáni nagy változásokban meg nem állhat, háza és élete elsöpörtetik, helyét is majd alig lelik, mert az egyetlen fundamentumot, a Krisztust nem fogadta el.

A tiszántúli református egyházkerület vénei e szent tanácsának s rajta keresztül pásztoroknak, doktoroknak, presbitereknek és diakónusoknak meg-

döbbenő félelemmel kell éreznie a felelősséget e kegyelmi időben a reájuk bizottakért, a gyülekezeti belső élet kivirágzásában és a misszió folytonos munkájában. Az aratnivaló sek, de az arató kevés, sőt azoknak egy része a néha erőn felüli anyagi gondokban sokszor szárnyaszegett.

A sáfárságra adott anyagi javakat most fokozottabb mértékben kell boldog áldozatul adnunk a belső életre, a missziói munkára.

Ha a püspöki jelentés szerint magyar református népünk széles rétegei eddig általában véve nyugalmukat és lelki ellenállóképességüket megőrizték, bizony a fásultság, a megkeményedés, a közönyösség és a hittől való távolodás folyamata már megkezdődött, a jelentés második megállapításában, hogy a templomlátogatók, az úriszentvaSORÁVAL élők száma nagyon megkevesbedett az elmúlt esztendőben, viszont az egyházunk kárára reverzalist adók száma pedig megnövekedett. A külső okok lehetnek kisebb befolyással, de mentségül nem szolgálhatnak és ez a folyamat egyre nőhet, amikor azt kell látnunk, hogy ma már nemcsak kenyérért és élelemért állanak sorban az emberek, hanem a mozi- és színházjegyért, korcsmák és szórakozótermek helyeiért, a szesz italért, amikor azt kell látnunk, hogy nincs már hely se vonaton, se színházban, se korcsmákban, már csak a templomban van hely és — mélységes fájdalom — azoknak száma növekedőben van.

Nem vagyok sem pesszimista, sem megijedt lélek, de úgy érzem, hogy sietnünk kell a gátakra s ott állandóan küzdenünk hittel, alázattal, kitartással, és példaadással dolgoznunk, hogy az Anyaszentegyház lelki falát ki ne kezdje se a bolevizmus, se a modern pogányság sötét áradata. Kitért karokkal egyik kezünket a magunk gyülekezete lelki pulzusán tartani, másik kezünket testvéri közösségünk erősebbé tételére oda ajándékoznunk állandó kötelességünk. Egy nagy élő testnek, egy folyton munkálkodó, egymásért élő, egymást segítő organizmusnak kell élőtagjaivá lennünk, amelynek központja, mindig dobogó szíve a Jézus Krisztus. Nem lehetnek közöttünk kevély gazdagok és irigy szegények, sem az egyéni, sem a gyülekezeti életben. Végre kell hajtánunk önmagunkon a lelki fegyelem és az alázat misszióját, hogy azután jogunk legyen erre másokat is intenünk, kérnünk. Senki ne feledje, hogy ezeket a kegyelmi időket sem átálmodni, sem átspekulálni, büntetlenül nem lehet. Mennél inkább meg tudunk újulni, annál több az erőnk, s annál több a reményességünk a megtartásra.

Mindnyájan ezután vágyunk s éppen ezért mindnyájan többet imádkozunk és többet dolgozunk.

Gaál István,
esperes.

Az Országos Református Theológiai Tanári Konferencia

az idén Debrecenben tartatott, november 15—17. napjain. A konferencia külsőségeiben kifejezést nyert az a nagy megbecsülés, mellyel a tiszántúli egyházkerületet fogadta az ország többi theológiai aka-

démiájáról érkező professzorokat. Az elszállásolás helye a legjobb volt, amit ma Debrecen adhat. Az Arany Bika szállóban lettek három napra otthont a theológiai professzorok. Ellátásról a Kollégium gondoskodott, igazán gazdagon és bőségesen. A tanácskozás első napjának estéjén az egyetem buzgó római katolikus vallású rektora: Dr. Bodnár János fogadta házában utólérhetetlen szívességgel, szeretettel. Az érkező vendégek megtekintették az egyetemi templomot és az egyetem mai csorbítatlan, szinte vadonatúj külső-belső berendezését. A debreceni kollégák vendégeik minden kívánságát lesték és gondolatait is igyekeztek eltalálni, hogy azok ne érezzék a mai idők semmi viszonyosságát és kikapcsolódva minden más gondból, odaadhassák lelküket annak a gazdag programnak, mely előkészített a lelkész tudományos és gyakorlati képzés külső és belső feltételeinek megvitatására.

A tudományos tanulmányozás tárgyául két probléma vétetett fel. Az egyiket *Tavaszy Sándor* kolozsvári theológiai professzor vezette be: „*A theológiai tudományok módszeres együttműködése*” címen. Az előadó a következő gondolatok köré csoportosította mondanivalóit, mint amelyek legidőszerűbbek és legmélyebben megméri a theológiai tudományos és gyakorlati törekvéseket: 1. az Írás-szerűség, Ige-szerűség; 2. az eschatologia, végül 3. a Krisztologia. E pontok körül vázolta fel az igazi bibliai és hitvallási szellemet, mint az egységes együttműködés alapját. Ezen alapvetés után mutatott rá azután az egyes tudománycsoportok egymásra kölcsönösen kitekintésének, egymást kölcsönösen segítségének módjaira. A másik előadást *Soós Béla* debreceni egyetemi tanár tartotta: „*Egyháztörténelmi anyagunk rendszeres gyűjtése*” címen. Előadó rámutatván az új egyháztörténelmi anyag feltárásának fontosságára, föl-vázolta egyik oldalról a lelkész-családok történetének feltárásában beérkezett kérdőívek után tett eddigi lépésit, majd a folyóirati idevágó anyaggyűjtése körül elért eredményeit, bemutatja cédulakatalogusának rendszerét. Előadásának befejezésében kéri professzortársainak nagy munkájában való szíves támogatását, ama reményének ad kifejezést, hogy a folyóirati és bibliográfiai anyag publikálásával olyan alpanyagot tehet közzé, mely után következhetik csak a további kiegészítő és részletmunka.

Az *ökuménikus gondolat* két alkalommal is foglalkoztatta a konferencia résztvevőit. Először a tanácskozás első napjának estélyén, midőn: „*Egyházunk ökuménikus feladatai*” címen tartotta előadását *Nagy Barna* sárospataki professzor, mely előadás az *Oratóriumban* lévén, azon résztvett a debreceni theologus ifjúság is; — és másnap midőn ugyancsak *Nagy Barna* „*Magyarországi ökuménikus tanulmánycsoportok szervezése és egyéb ökuménikus feladatok*” címen emlékezett meg a genfi ökuménikus csoport háborúutáni elrendezés kérdésével foglalkozó 11. pontjáról. E kérdéssel kapcsolatban a konferencia a következő, genfi központhoz is megküldendő javaslatot fogadta el: „1. A Református Theológiai Tanárok Országos Konferenciája kifejezésre kívánta juttatni azt a szent hitét, hogy az anyaszentegyház, mint a Krisztus teste egy, mely tény a történelem folyamán kialakult egyházak többsége nem dönti

meg. 2. Örömeinek és Isten iránti hálájának ad kifejezést azért, hogy az egyház egységének ez a tudata az ötödik éve dúló kegyetlen háború következtében sem halványult el, sőt a jelek azt mutatják, hogy egyre inkább elmélyült. 3. A Krisztusban való egység hitének bizonyosságában Isten kegyelmét kéri a Krisztus testében egyesült valamennyi egyháznak, de különös szeretettel gondol és buzgón könyörög Istenhez azokért az egyházakért, melyek különös megpróbáltatásoknak vannak kitéve. 4. Buzgón könyörög a nagy testvéregyházakért, hogy a kisebbek terhet Isten előtt való felelősséggel hordozzák.

A konferencia tárgyai között szerepelt „a lelkésztanítói tanfolyamok tartásával kapcsolatban szerzett tapasztalatok gyümölcsoztetése a tíz féléves lelkész-képzés és nevelés keretei között”. E kérdés bevezető előadását Kováts J. István budapesti professzor tartotta és ugyancsak ő készítette e tárgyban a következő határozati javaslatot is: „A Közös Theológiai Tanári Konferencia a lelkésztanítói tanfolyam legértékesebb eredményeként az igehirdetés terén is oly nagy szerepet játszó gyakorlati tanításban való jártasság megszerzését látja. A konferencia kívánatosnak tartja, hogy a tíz féléves theológiai tanfolyam során részben a négy féléven át előadott pedagógiai, másfelől a gyakorlati theológiai tárgyak közül a katechetika keretében különösen a pedagógiai és gyakorlati szemináriumi órákon adjunk alkalmat a gyakorlati tanításban jártasság megszerzésére.”

Szerepelt a tárgysorozaton ugyancsak Kováts J. István előadásában: „Házi írásbeli dolgozatok készítése a vallástanári vizsgára jelentkezők által” című kérdés is, melyre nézve az az álláspont alakult ki, hogy a közös theológiai tanári konferencia kívánatosnak tartja, hogy a középiskolai vallástanári vizsgára jelentkezők kötelesek legyenek — a szaktanár indítványára — a vallástanár képesítő bizottság elnöke által kitűzött valláspedagógiai tárgyú házi dolgozatot, legfeljebb ötven-hatvan gépiráson disszertáció oldalnyi terjedelemben kidolgozni és a vizsgálatra való jelentkezésükkel egyidejűleg beküldeni. Múltánosnak tartja a konferencia, hogy a házi dolgozatok bírálatát végző szaktanár kettős vizsgadíjat kapjon.

A *theologushány* kérdése is előkerült. Az idevágó beszélgetést Gönczy Lajos, a kolozsvári theológiai akadémia igazgatója tartotta. Az előterjesztésből kiderült, hogy a multesztendei állapothoz képest a *hallgatók létszámának emelkedése csaknem 40 százalékos*. A konferencia e kérdést állandó érdeklődése körében akarja tartani, kapcsolatot kíván teremteni az egyes főiskolák és református középiskolák tanári karával, ifjúságával, de az egyes egyházak lelkészeivel és hitoktatói karral is. A lelkészszolgálatra előkészülő ifjakat is számon akarja tartani és gondozni, minden elérhető eszközzel. E kérdést nemcsak mennyiségi, hanem minőségi kérdésnek is kívánja tekinteni.

A konferencia is elővette a *művelt rétegek tájékoztatására szolgáló folyóirat* kiadásának kérdését, és úgy határozott, hogy az Egyetemes Konvent illetékes szerveivel való kapcsolatot megteremti s már a következő 1944. évben megkísérli a tervezett folyóirat kiadását. Addig is egy bizottságot küldött ki, melybe mindenik kar egy-egy tagot jelöl. E kérdés bevezetését is Gönczy Lajos vállalta.

Végül szőnyegre került „a református theologus ifjúságunk részvétele Dunavölgyi szolgálat keretében” címen összefoglalható kérdés Pongrácz József, pápai theol. igazgató előadásában. Erre nézve a konferencia felajánlotta szolgálatait a mozgalom vezetőségének és kilátásba helyezte, hogy tőle telhetőleg igyekszik az illető jelölteknek a mozgalommal kapcsolatos munkáját elősegíteni.

A konferencián öt professzor kivételével részt vett minden theológiai tanár.

Az Országos Theológiai Tanári Konferencia elnöke Vasady Béla, a Tisza István Tudományegyetem ezidei dékánja, egyben lelkészképzőintézeti igazgató volt, ki a konferencia elején kegyeletes szavakkal emlékezett meg a nemrégiben elhunyt két kedves volt munkatársunkról: Csánki Benjáminról és Bilkei Pap Istvánról; ki a konferenciát nagy tapintattal és figyelemmel vezette és zárószavaiban Istennek mondott hálát, hogy a mai homályos időkben is összejöhetünk és tanácskozhattunk a ránbízott ifjúság vezetésének és az Úr anyaszentegyházában reánkharuló feladatoknak Ige szerinti megoldásáról.

A konferenciát *iget tanulmányok és áhítatok* kezdtek és fejezték be. Megnyitó áhítatot Czeglédy Sándor tartott (I. Kor. 8:1—3), esti áhítatot Darányi Lajos (80. zsolt. 4:8—20); második nap reggeli áhítatot Tóth Endre (János 3:1—10) és záróáhítatot Illyés Endre (I. Kor. 2:7—16. alapján).

A *jövőévi gyűlés színhelye Budapest lesz*.

Isten legyen hála és dicsőség, aki lehetőséget adott az Ő színe előtt való tanácskozásra, az Ő leendő szolgálóinak nevelésében kívánatos hűségre, Igéjébe mélyebb betekintésre!

Illyés Endre.

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

BÉKÉSBÁNÁTI EGYHÁZMEGYE.

Makón három református templom volt eddig. Tekintve a hívek szétszórtságát, a három templom semmiképpen sem volt elegendő. A lelkigondozás felelősségének ébredését mutatja az a tény, hogy nemrég rakták le egyik tanyai központban a negyedik templom alapjait. Remélhetőleg vára lesz ez a templom ott a határ mentén a „Marus” mellett, ahogy régen nevezték a Marost, a tanyai református magyarságnak, ahol újjászületett lelkek új étellel dicsérik az Istent. (Sz. R.)

BEREGI EGYHÁZMEGYE.

Fejérese ünnepnapja. November 28-án vette használatba Fejérese község református lakossága a megújított templomát. Hosszú, gondterhes évek előzték meg e napot. A község közepén emelkedő magas, arányaiban szemnyugtató, szentegyház, még a régi idők emlékeit és egyházépítő készségét őrzi. Az 1800-as években épült formás építményt, az idő múlása alaposan megtépázta s már azzal kellett a kis leányegyháznak számolni, hogy hatósági intézkedésre bezárlják, életveszélyes romlása miatt. Fejércse népe, az ősi magyar templomokért áldozni tudó hitével és pénzével sietett az ősök ajándékát a jövőre számára megmenteni. Zámory Sándor hetei-fejércsei lelkész, következetes szorgalma, valamint a fejércsei leányegyház tanítója, gondnoka és presbitériumának bizó akarata és tevékenysége nyomain földerülhetett a siker és a cél elérésének ünnepnapja, amikor Dr. Baksay László tarpai lelkész istentiszteleti szolgálataival bevonulhatott a gyülekezet, kívül és belül csinosan és az építmény hivatásához illő festésben részesült temp-

lomba, hálát adni az erőt, segedelmet adó Istennek. Öröme, megelégedésnek könnyei csillantak meg a szemekben, amikor az ének hangjai fölfelé szálltak. A szertartás vége méltóan kapcsolódott az úrvacsoraosztás alkalmába, hiszen az őszinte bűnbánat minden alkotó munka fundamentuma. Megemlékezett a szertartást végző lelkész az első világháború hőseiről is, akikre emlékezésül emléktábla helyeztetett el a toronybejárat feletti falmezőbe. Hétezer pengő építési költség összegét a kis 200 lelkes gyülekezet viseli. Bátran vállalta az áldozathozatalt, melynek nagyobb része már adományokból, megajánlásokból együtt van, mert átérzi hitének, fajtájának léttudatát, bízik a jövőben, de legjobban Isten Igéjének diadalmas erejében.

BIHARI EGYHÁZMEGYE.

A nagyváradai református akadémiai esték során nov. 30-án Dr. Incze Gábor tartott előadást „Érdekességek igehirdetésünkben” címen. A nagyszámú közönség tanulsággal hallgatta a XVI. és XVII. századbéli igehirdetők prédikációiból bemutatott részleteket. Az előadást megelőzőleg Dr. Csikesz Tibor magyarázott bibliát. A következő hét keddjén Dr. Szotyori Nagy Dezső m. kir. p. ü. igazgató, miniszteri tanácsos tart előadást „A sáfárság kötelessége” címen. Bibliát magyaráz Bokor Sándor vallásánár.

Most mult 25 éve, hogy a bihari egyházmegye gyülekezetei Csernák Bélát, az akkor új nagyváradai lelképásztort Csák Máté elhalt nagyváradai lp. örökébe elhívták. Csernák Béla úgy a nagyváradai lelképásztori állásban, mint a tanácsbírói tisztségben Csák Máté örököse lett. Huszonöt éve, hogy az egyházmegye közgyűlése — 1918 szeptember 20-án — a választás eredményét örömmel vette tudomásul és iktatta be a szinte csaknem teljesen egyhangúsággal elhívott tanácsbíráját: Csernák Bélát tisztségébe. Huszonöt éve, hogy Csernák Béla az egyházmegye tanácsbírája; ebben volt ugyan megszokás, mert a tanácsbíró 1922-ben esperessé választották, melyet 1924-ig töltött be, majd különböző egyházkerületi tisztségeket viselt és visel. Ma Csernák Béla nagyváradai lelképásztor az egyházmegye legidősebb lelkészi tanácsbírája (nála csak Dr. Thury László világi tanácsbíró az idősebb; aki 1917 óta tanácsbírája a bihari egyházmegyének). A nagyváradai egyház nemrégiben emlékezett meg Csernák Béla 25 éves lelképásztori szolgálatáról és munkásságának eredményéről. Ez alkalomból őt meleg szeretettel köszönti a Debreceni Protestáns Lap olvasótáborra is. Ad multos annos.

Tehetségkutató és pályaválasztási tanácsadó intézetet állítanak fel a nagyváradai tanárok és tanítók. Az intézet létesítésének gondolatát Dr. Csikesz Tibor vallásánár vetette fel a nagyváradai pedagógusok neveléslélektani munkaközösségében.

A biharpüspöki egyházközség presbitériuma nagyjelentőségű határozatot hozott, amikor kimondotta, hogy az egyházi földek hasznosításánál a sokgyermekes családokat és a fronton küzdő katonák hozzátartozóit előnyben részesíti és számukra 50%-os kedvezményt biztosít.

A nagyváradai Református Kör fiataljai november 9-én vendégül látták a debreceni Csikesz Sándor Baráti Társaság néhány tagját, Dr. Illyés Endre egyetemi magántanár vezetésével. Az összejövetelen Dr. Illyés Endre Debrecen és Várad kapcsolatairól szólott, majd Csenki Imre tanár tartott érdekes előadást népdalkutatásainak eddigi eredményeiről. A debreceni vendégifjak az előadást eredeti magyar és cigány melódiákkal illusztrálták.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

Dr. Hajdú Gyula berettyóújfalui lelképásztor, most töltötte be ottani 25 éves szolgálatát. Ez alkalomból dec. 5-én ünnepi istentisztelet tartatott a templomban, melyen Dr. Szász Imre esperes prédikált. Istentisztelet után presbitéri díszgyűlés tartatott. A jubiláló lelképásztort e helyről köszönti a Debreceni Protestáns Lap és olvasóközönsége. Ad multos annos...

A Kormányzó úr névünnepén, december 6-án, hétfőn a reggeli könyörgésben, minden templomban megemlékezés történt a „legelső magyar emberről”. Ezenkívül a Nagytemplomban reggel nyolc órakor katonai hálaadó istentisztelet volt, melyen az Igét vitéz Horkay Béla tábori főesperes hirdette. Délelőtt kilenc órakor, a központi fekvésű Kistemplomban volt még ünnepi istentisztelet; ezen vettek részt a hatóságok és testületek képviselői. Itt az Igét Uray Sándor kistemplomi lelképásztor hirdette.

A debreceni Dóczy-leánynevelőintézet Lórántffy Zsuzsanna Cserkészcsapata, bensőséges ünnepélyt rendezett a Kormányzó úr névünnepé alkalmából. A gazdag programból kiemelkedett az a karénekszám, amely Horthy-dalokat adott elő. Ennek végeztével Horváth Károly énektanár-karvezető, felkérte a közönséget, hogy vegyék át a növendékek ajkáról a szebbnél-szebb Horthy-dalokat. A gyülekezet a növendékek segítségével csakugyan egy-kettőre megtanulta a hangulatos szöveget és áriákat. Ennél eredményezett Miklós-napi ünneplést el se lehetne képzelni.

A Debreceni Református Tanítótétel folyó év nov. 30-án, kedden délelőtt 9 órakor az egyházi tanásteremben valláspedagógiai szemináriumot rendezett, a következő tárgysorozattal: 1. Áhítat. Megnyitó. Tartotta: Molnár Ferenc lelképásztor, iskolaszéki elnök. 2. Dr. Imre Lajos „Katechetika” című munkájának egy részét ismertette: D. Dr. Farkas Ignác főgimnáziumi vallásánár. 3. Vasárnapi iskolai tanítás. Bemutatja: Nagy István lelképásztor, diakonisszaintézeti igazgató. 4. Énektanítás a II. osztályban. LXXVII. zsolttár. Bemutatja: Törös Károly tanító. 5. Vallásán tanítás az V. osztályban. Bemutatja: Szendyné Törő Katalin tanítónő. 6. Záróbeszédet mondott: Nagy Lajos sáránai lelképásztor, egyházmegyei iskolafelügyelő. Az áldott sikerrel zárult valláspedagógiai szemináriumot a Tanítótétel nevében Sas István főjegyző és vitéz Nagy Pál elnök rendezték, bőles előrelátással és mindenek elismerését kiérdemlő ügybuzgósággal.

A debreceni református egyház presbitériuma folyó évi november hó 30-án tartott gyűlésén készítette elő az 1943. év végén esedékes törvényszerinti presbiterválasztást. Az egyházi tanácsok negyedrésze is új választás alá kerül, valamint a főgondnoki tisztt, melyre nagy lelkesedéssel újra Dr. Kölcsey Sándor polgármestert kéri fel. A presbiterválasztás december 18. (szombat)ra tűzött ki. Ugyanakkor tárgyalatott az egyház 1944. évi költségvetése is, mely e pillanatban súlyos deficitet mutat, úgyhogy az egyensúlyt csak az egyházi adók pontos és rendes befizetése alapján lehet remélni. Az egyház tűzkárbiztosítása pár év alatt 100%-kal emeltetett. Nyugdíjazását kérte Balla László az egyház régi, érdemes tanítója. Végül a presbitériumot Uray Sándor h. lelkészelnök meghívta a december 6-án délelőtt 10 órakor, a Kistemplomban a Kormányzó névünnepén tartandó hálaadó istentiszteletre.

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

A hevesnagykunsági református papnők szövetsége a mult hó 28-án tartotta évi gyűlését Törökszentmiklóson Gaál István esperesek vendégszerető házában. A rossz közlekedési viszonyok miatt a társaság nagy része már előző nap megérkezett s az esti feszelen együttlét áldott alkalom volt a teljes és bizodalmas összehangolódásra. 28-án reggel Komlósi Gábor e. m. missziói előadó tartotta a bevezető áhítatot. A gyűlést Gaál Istvánné elnök mélyenszántó szavai nyitották meg. Pap Béla karcagi lelképásztor tartott előadást, amelyben őszinte szóval világította meg a missziói munka nehézségeit, különös tekintettel egyházmegyénk sajátos körülményeire, népünk zömének különös lélekalatára. Tartalmas és tartózkodás nélküli hozzászólásokban teljesen megvilágosodott a résztvevők előtt az egész kérdéskomplexum. S mindenki lelkében ez a gondolat kristályosodott ki: nehéz a munka, de kell, hogy módot találjunk elvégzésére. A mult gyűlés jegyzőkönyvének ismertetése után Gaál Istvánné elnöki beszámolója hangzott el. Örvedetes figyelmet keltett a lelkészözvegyek eredményes segítéséről szóló híradás. A lemondó pénztáros jelentésének elhangzása után a gyűlés Dr. vitéz Marton Józsefné személyében új pénztárost választott. Gaál István esperes fel-szólalásában vállalta a munkából a maga részét.

MÁRAMAROS-UGOCSAI EGYHÁZMEGYE.

Ifjúsági körzeti konferenciát rendezett a máramaros-ugocsa egyházmegye november 21-én Técsőn. Tizenöt szomszédos gyülekezetet hívtak meg, de csak öt küldte el ifjait és leányait. De így is résztvett mintegy 100 ifj. egylet és leánykőri tag, akik Istentől drága alkalmat nyertek a konferenciában a lelki épülésre. A délelőtti istentiszteleten Dr. Sárkány Lajos egyházm. missziói előadó hirdette az Igét a gyülekezetnek és a konferenciának (Máté 25: 1—12). Ugyancsak ő nyitotta meg a konferenciát és szólott az ifjakhoz az ifjúság lelki arcáról elmélkedve. Azután a técsői

ifjúsági egyletnek, amely csatlakozott az RKIE-hez, tíz új tagját avatta fel és az ifjak fogadalomtétele után kiosztotta nekik a tagsági jelvényeket. Délután az ifjúsági parlamentet Forgón Pál viski lelkész tartotta meg és mondott bibliamagyarázatot. Sok fiatal szív dobbent meg a felhívásra: *kelj fel, mert az Úr küld téged* (Jónás 1:2). A lányokhoz pedig Nagy Mária barkaszoői tanítónő intézett beszédet és tartott nagyhatású leánykörti összejövetelt. Este a gyülekezet részére vallásos estét tartottak, amelynek száma az ifjúság gazdagította. Többek között előadták Dobó László „Az igazi virtus” c. 3 felvonásos ifjúsági színművét. A missziói előadó zárószavával végződött a konferencia. A konferencia szervezése és a vallásos-est rendezése a missziói előadó mellett főként Fazekas Gábor helybéli s.-lelkész fáradozását jelentette.

SZATMÁRI EGYHÁZMEGYE.

A Szatmári Népfőiskola munkája december 1-én indult meg Tyukodon. Az ünnepélyes megnyitás december 7-én volt, melyen Török József esperes prédikált. Megnyitás után intézőbizottsági gyűlés tartott. Isten áldása kísérje ezt a drága szép munkát.

HALOTTAINK

Dr. Ujvárossy Lajos, hajdúböszörményi kir. közigazgató, m. kir. kormányfőtanácsos, a tiszántúli református egyházkerület tanácsbírája, Hajdú vármegye törvényhatósági bizottságának örökös tagja, áldásos élete 71., boldog házassága 39. évében, 1943. évi december hó 5-én lelkét visszaadta Teremtőjének. Közéleti tevékenységének súlypontja egyházi életünkre esett. Élénk részt vett a hajdúböszörményi egyház életében. Egyházkerületünknek 1928 óta tanácsbírája; úgy az egyházkerületi közgyűlésen, valamint a bírósági gyűléseken, igen értékes, nagytudású és mindig böles és mérsékelt szolgálataival magasan kiemelkedett s közmegebecsülésünk részese volt. Tagja volt a kollégiumi igazgatótanácsnak, az egyházkerületi lelkészjelölő bizottságnak, jog- és pénzügyi bizottságnak; zsinati világi pótképviselő is volt. — Özvegye, három szárnyára bocsátott gyermeke, unokái és szélesen kiterjedő rokonsága gyászolja. Az igaznak emlékezete áldott. A B. F. R. A.

Martininé Scheint Lujza, a szatmárnémeti református leánynevelőintézet kereskedelmi iskolájának nyugalmazott igazgatónője, aki 31 éven át odaadó hűséggel szolgálta a magyar nevelésügyet, határt nem ismerő áldozatkészséggel küzdött iskolánk fennmaradásáért, a szebb magyar jövőért, kinek szeretetét mindenki megérezte, aki vele találkozott, hosszas, kínos szenvedés után, élete 72. évében, november 21-én visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Teme-tése Besztercén történt. A szatmári leánynevelőintézetet Horváth István vallásnár képviselte, aki az intézet igazgatótanácsa és tanári testülete nevében koszorút helyezett sírjára, s beszédet mondott. Neve iskolánk hősei között szerepel.

K R Ó N I K A

A Kormányzó úr debreceni tanulóitársai. Köztudomású, hogy a Kormányzó Urunk az elemi iskola III. és IV. osztályait a debreceni Kollégium gyakorló iskolájában végezte. A gyakorlóiskola ugyanazon tanterme, most Horthy Miklós nevét viseli s díszes márvány emléktáblával van megjelölve. Ebben az időben a főméltóságú úrnak tanulóitársai voltak s hála

Istennek, még mindig förtelen erővel életben vannak: Boldizsár Kálmán nyugalmazott városi főjegyző, Sesztina-Nagybákay Jenő vaskereskedő és vitéz Szentgyörgyi Lajos nyugalmazott altábornagy. Most Miklós-napja alkalmából, a három hű konszolidáris, táviratban üdvözölte a főméltóságú urat, ki szívvelyes hangú táviratban köszönte meg a kedves megemlékezést.

A multheti egyházkerületi közgyűlés végén Harsányi Pál, az esperesi kar széniora, meleg hangon köszönte meg az elnökség nagy munkáját: a közgyűlés előkészítéséért és böles és tapintatos vezetéséért. Az üdvözölő szavakra püspök úr válaszolt és a többek között ezeket mondotta: *Hol volnánk ma már, csak a kollégiumi jubileumi alkalmak terén is, ha nem jött volna közbe az új világhatalmasító és nem kellett volna nagyon keservesen megtanulnunk, amit az Úr mond: „Az én gondolataim nem a ti gondolataitok és az én utaim nem a ti utaitok.”* Lehet, hogy hosszabb vitákat váltanának ki, de az új kollégiumi internátusért, az új theológus otthon ügyéért szívesen vállalnánk a hosszabb vitát. Az Isten a vetést növeszti a hó alatt is. Emberek elpusztulhatnak a romok alatt, intézmények külső keretei egyik napról a másikra megváltozhatnak. Ami ma még itt él és virágzás, esendes munka, holnap füstölő romhalmazá válhat, de a „hó alatt”, ennek a nagy emberi bűnnek és isteni büntetésnek a takarója alatt csirázik az új élet Isten szent Lelkének munkájából. Hiszem, hogy utódaink fogják építeni, nekünk pedig érdemes addig is élnünk, hogy legalább a magot biztos és tiszta kézből adhassuk át utódainknak. Más a vető és más az arató mondja az Úr Jézus Krisztus, de eljön az idő, amikor a vető és az arató együtt örülnek majd az Ő országában. (Gyorsírói feljegyzés alapján, kivonatosan.)

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

5636—1943. szám.

TÁRGY: Felekezeti népiskolák fenntartása.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű esperes és iskolaszéki elnök urakhoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrtól 191.677—1943. X. ü. o. szám alatt hoztam érkezett leiratot szószerinti másolatban az alábbiakban közlöm:

„Méltóságos és Főtiszteletű Püspök Úr!

A közelmúltban megkerestem a m. kir. belügy- és pénzügyminiszter urat avégett, hogy nyújtsanak segítő kezét a hitfelekezeti népiskoláknak községekkel való segítése, illetve fenntartása ügyében felmerülő nehézségek elhárítására. Gyakran érkezett ugyanis hozzám panasz egyes egyházi hatóságoktól amiatt, hogy a községek költségvetését felülvizsgáló miniszterközi bizottság nem mutat kellő megértést a községek hitfelekezeti oktatás anyagi szükségletei iránt, részben vagy egészben törli a hitfelekezeti népiskola segítészére, illetve fenntartására a község költségvetésébe beállított fedezetet.

A m. kir. pénzügyminiszter úr hozzám intézett átiratában magáévá tette azokat az aggályokat, amelyekkel a hitfelekezeti oktatás anyagi megingásának káros következményeit alátámasztottam. Kérte azonban a m. kir. pénzügyminiszter úr, tolmácsoljam Méltóságod előtt is azt az óhaját, hogy méltóztassék a községek segítészében vagy a népiskolafenntartás költségeinek viselésében érdekelt egyházi hatóságokat a népiskola szükségleteinek megállapítása alkalmával a községek lakossága teherbíróképességének mérlegelésére és méltánylására utasítani.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1943. évi november hó 20-án.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Balassa Brunó s. k.,
miniszteri osztályfőnök.

Felhívom a nagytiszteletű esperes és iskolaszéki elnök urakat, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr leiratát tudomásul venni és az abban foglaltakhoz alkalmazkodni szíveskedjenek.

Debrecen, 1943 december 4.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
5644—1943.

TÁRGY: *Diakonisszaintézetről tájékoztatás.*

KÖRLEVÉL

a tiszántúli református egyházkerület valamennyi espereséhez.

Folyó évi március hó 18-án tartott egyházkerületi közgyűlésünk 45. számú határozatával felkért arra, hogy körlevélben hívjam fel „az egyházmegyék espereseit, azokon keresztül az összes lelkipásztorokat a diakonisszaintézetnek a gyülekezetben, templomban, vallásos-estélyeken, nőegyletben és leányegyletben ismertetésére, a diakonisszák toborzására és a lelkipásztorok e tevékenységét őrizték ellen”.

Mindenekelőtt tehát szeretettel hívom fel az esperes urak figyelmét diakonisszaképzésünk fontosságára és sürgős voltára. Fájdalommal kell megállapítanunk, hogy most volna az az idő, midőn diakonissza-munkánk előtt feltárulnának eddig elzárt munkaterek; de hiába épült fel diakonisszaintézetünk s hasztalan ennek minden erőfeszítése, ha lelkipásztoraink nem imádkoznak és munkálkodnak kitartóan azért, hogy évről-évre alkalmasabb és kielégítő számú diakonissza-anyag kerülhessen a diakonisszaképzőintézetbe. Ennek az anyagnak a toborzása, nevelése és kiválasztása elsősorban a lelkipásztorok gondját kell, hogy képezze. Megengedhetetlennek tartom, hogy a jövőben is előfordulhassanak olyan esetek, miket a múltban sem lehetett menteni, melyek a lelkipásztori felelősség teljes elhanyagolását bizonyítják e területen. Egyházunk minden órájától joggal elvárhatja, hogy kivált most, mikor oly sok az aratnivaló s oly keservesen érezzük a munkások hiányát, legalább az ily hivatásra vágyat érző lelkeknek mutassák meg az odavezető utat, sőt ezt a többiek számára is igyekezzenek kívánatosá tenni.

Elrendelem azért, hogy

1. minden gyülekezetben, templomban, nő- és leányegyletekben vagy vallásos-estélyeken *legalább évenként egyszer* komoly felelősségtudattal s meleg szeretettel ismeressék a lelkipásztorok a diakonisszamunkát s református leányainknak a debreceni diakonisszaintézet munkája keretében kínálkozó felsőes élethivatást s ebben az alkalmat egyházunk építésére. A diakonisszaintézeti jelentések egyházkerületi közgyűlésünk jegyzőkönyveiben, de főleg az intézet tájékoztatója ez ismertetésre elegendő anyagot és illusztrációt ad.

2. A lelkipásztorok lelkiismeretesen kísérjék figyelemmel gyülekezetünk ama leánytagjait, kik a diakonissza hivatás betöltésére alkalmasnak látszanak s arra maguk is vágyat éreznek. Őket e törekvésükben bátorítsák, a szülők esetleges, indokolatlan vonakodása leküzdésében segítsék s amennyiben szükségesnek mutatkozik, anyagi felkészítésüknél számukra a gyülekezet, vagy legalább néhány tehetősebb egyháztag támogatását biztosítani igyekezzenek. Diakonisszaintézetünk teljesen ingyenessé tette a kiképzést, díjtalan ellátást nyújt növendékeinek, de ruházati s egyéb felszerelést a kiképzés ideje alatt nem áll módjában ezeknek nyújtani.

3. Segítsék elő jószándékú s alkalmasnak ígérkező leányok jelentkezését a diakonisszaképzőintézetbe tájékoztatással, tanácsaikkal és a szükséges iratok beszerzésével. De egyszersmind világosítsák fel a szülőket arról, hogy a diakonissza-hivatás egész életre szól s a diakonisszák nem kapnak fizetést. Tehát aki önálló elhelyezkedésre vágyik, vagy akire szülei anyagi gyámolításánál vagy éppen el-tartásánál szükség van, az a diakonisszaintézeti felvétellel nem gondolhat.

4. Minden évben vasárnap délelőtti istentisztelet alkalmával a szószékről feltétlenül hirdessék ki a diakonisszaintézetbe felvétel céljából beadandó *pályázat határidejét*, melyet *ebben a tanévben 1944 január 15.* napjában állapítok meg.

5. Az intézet tájékoztatója minden lelkesi hivatalban gondosan megőrzendő. Érdeklődő egyháztagok a maguk számára portóbélyeg beküldésével kérhetnek díjtalanul tájékoztatót a debreceni református diakonisszaintézet igazgatóságától (Debrecen, Nagyerdő).

Esperes urak e rendelkezésem betartását gondosan ellenőrizni s erről nekem évenként jelentést tenni tartoznak.

Atyafiságos tisztelettel
Debrecen, 1943 december 3.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

KIVONAT

a Tiszántúli Református Egyházkerület Debrecenben, 1943 november hó 24—25. napján tartott közgyűlése jegyzőkönyvéből.

223. Egyetemes Konvent 346—1943. jkvi sz. határozatával felhívja az egyházkerületek figyelmét és támogató jóindulatukba ajánlja a Vakok Világossága társaság áldott szolgálatát.

Közgyűlésünk a kebelbeli egyházközségek presbitériumainak a figyelmét, felhívja, hogy erre az áldott célra anyagi tehetségükhöz képest évenként rendszeres adományt küldeni szíveskedjenek.

Ez a felhívás az egyházközségekkel a Debreceni Protestáns Lapba közzététel útján közlendő.

241. A szatmári egyházmegye felterjeszti a tanítók vasúti arcképes igazolványa kiállítási árának az egyházközségek pénztára által viselése tárgyában hozott olyan értelmű határozatát, amely szerint az egyházmegyei közgyűlés e tekintetben semmiféle kötelezettséget nem állapíthatván meg, egyetemes érvényű rendelkezés kieszközölését tartaná szükségesnek. Maga az egyházmegyei közgyűlés is megjegyzi azonban, hogy kis egyházakra nagy teher hárulhatna, ha a megtérítés kötelezettsége minden családtagra kiterjesztetnék.

Egyházkerületi közgyűlés az egyházközségek költségvetését efféle kötelezettséggel meg nem terhelheti ugyan, mindazáltal a presbitériumok jóindulatú figyelmébe ajánlja, hogy az arcképes igazolványok kiállítási díjának megtérítése tárgyában, amennyiben költségvetési fedezetükből telnek, kedvező határozatot hozzanak.

Kiadta:

Dr. Ferenczy Károly,
egyházkerületi főjegyző.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a *Debreceni Protestáns Lapban* közzé kell tenni és a *Kiadóhivatal* címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki hivatal, Postajók 65.) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 P.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
5628—1943. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS.

Pályázatot hirdetek az alsószabolcs-hajdúvidéki egyházmegyébe bekebelezett Hajdúböszörmény református egyházközség III. lelkipásztori állására. Javadalma a következő:

1. Törzsfizetés évi 3712 P.
2. Korpótlék hatízben öt évenként 232—232 pengő. A korpótlékra való jogosultság az esperesi concessa kiadásától számít.
3. Presbitérium tetszése szerint természetbeni lakás, vagy ahelyett évi 754 P lakbér. Ezidőszerint az egyház a lakbért szolgáltatja ki.
4. Hat rövid öl kemény tűzifa az egyház által kiszolgáltatva és házhoz szállítva.
5. Keresztelésért és esketésért stóla nincs. Temetési stóla ezidőszerint a díjlevélben megállapított összeg 50% kiegészítéssel együtt imás temetésért templomban 12 P, háznál 15 P. Órációs temetésért templomban 15 P, háznál 18 P.
6. Drágasági segély, amit a presbitérium mindig csak egy évre szavaz meg és a költségvetésben is a fizetéstől külön rovatba állít be, 1944. évre 2204.40 P. A készpénzfizetést havonta előre fizeti az egyházi pénztár.

A pályázati határidő a pályázati hirdetés megjelenésétől számított 15 nap. A pályázati kérvények az E. T. II. tc. 39. §-ában előírt okmányokkal felszerelve Bartha László espereshez Püspökladány (Hajdú vármegye) küldendők be. Az állás a megválasztás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó.

Debrecen, 1943 december 4.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

Földes református egyházközsége pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett VII. számú *tanítói* állásra. Fizetése: 50% helyi hozzájárulás, állami fizetéskiegészítés, mindkettő az Illeményhivataltól. Lakbér, egy év múlva lakás 600 □-ól kerttel. Kötelessége: törvényes. Jelenleg a III. leányosztály tanítója. A válaszbélyeggel ellátott, szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények Református Lelkipásztori Hivatalnak, Földes, Hajdú megye küldendők. Határidő 21 nap. Tanítónők is pályázhatnak.

Füzesgyarmati református egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett VI. sz. *tanítói* állásra. Az iskola 11 tanerős központi osztott iskola. Javadalma: 34 értékegység, amely áll 14 kat. hold földből (jelenlegi bérösszege 27 q búza), 14 q búzából és 9 q árpából, vagy ezek piaci értékéből. Államsegély. Lakáspénz. Kötelessége az iskolai törvények és szabályrendeletek szerint. Kántori teendőkben való jártasság előnyös. Személyes bemutatkozás kívánatos. Állás választás után azonnal elfoglalandó. Kántori szolgálat megbízatás esetén kötelező, díjazással. Pályázati határidő a lap megjelenésétől számított 21 nap. A pályázatok a Lelkészi Hivatal címére küldendők.

A **huszti református egyházközség kántortanítói** állására november 15-én meghirdetett pályázat határidejét december 31-ig meghosszabbítjuk. Gimnázium, polgári iskola helyben. *Iskolaszék.*

Szabolcsveresmart református iskolaszéke pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra. Fizetés törvényes. Külön kántori javadalom 11 értékegység, illetve 11 kat. hold föld. Pályázati határidő 21 nap. Az állás a választás jóváhagyása után azonnal elfoglalandó. Református Lelkészi Hivatal, Szabolcsveresmart.

A **vésztői református egyházközség** pályázatot hirdet két készpénzjavadalmú *tanítónői* állásra. Pályázati határidő 1944 január 12. Kellően felszerelt pályázati kérvények a Lelkészi Hivatalnak küldendők. A községben 25 tanerő működik, betonjárda és villanyvilágítás van.

MÁV-menetrend.

Érvényes 1943 december 6-tól.

SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ VONATOK INDULÁSA			SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ VONATOK ÉRKEZÉSE		
Debrecenből			Debrecenbe		
indul	hová	érkezik	indul	honnan	érkezik
0-40	Budapest nyugati	8-20	2-05	Nyiregyháza	3-10
4-16	Budapest keleti	11-5	4-48	Nagyvárad	7-20
4-15	Nyiregyháza	5-35	4-51	Füzesabony	7-50
6-55	Budapest keleti (sebes)	11-45	5-24	Csap	9-02
5-00	Körösmező	16-24	5-25	Tiszalök	7-41
5-08	Füzesabony	8-41	5-51	Nyiregyháza	7-14
5-08	Nagyléta-Vértes	6-06	6-01	Püspökladány	7-10
5-27	Nagyvárad	7-45	6-10	Ungvár (sinautó)	8-18
5-48	Tiszalök	8-10	6-16	Nagyléta-Vértes	7-20
6-20	Nyiregyháza	7-40	6-16	Érmihályfalva	7-31
8-20	Budapest keleti (gysin.)	11-00	7-20	Budapest nyug. (seb.)	12-10
9-10	Nagyléta-Vértes	11-10	7-51	Nyiregyháza	9-02
12-29	Körösmező (sebes)	19-47	8-36	Körösmező (sebes)	15-24
12-35	Nyiregyháza (sebes)	13-32	9-20	Tiszalök	11-35
14-20	Püspökladány—Buda-	20-20	9-40	Füzesabony	12-58
	pest (átszállás)		12-24	Nagyléta-Vértes	14-11
14-40	Füzesabony	18-08	13-00	Körösmező	23-43
14-52	Tiszalök	17-08	14-23	Nyiregyháza	15-20
14-53	Nyiregyháza	16-16	14-45	Nagyvárad	17-24
14-53	Csap	18-35	16-15	Budapest keleti (gysin.)	18-58
15-25	Máramarosziget	22-31	17-10	Nyiregyháza	18-23
15-34	Nagyvárad	18-01	17-30	Püspökladány	18-24
15-40	Budapest nyug. (seb.)	20-25	17-35	Püspökladány—Buda-	
16-35	Nagyléta-Vértes	17-42		pest (átszáll.)	23-04
19-00	Ungvár (Árpád)	21-14	17-07	Budapest nyug. (seb.)	21-45
19-06	Püspökladány	20-15	18-51	Nagyléta-Vértes	19-58
19-10	Érmihályfalva	20-27	18-59	Tiszalök	21-16
19-12	Nagyvárad	21-37	19-00	Füzesabony	22-23
19-18	Füzesabony	22-26	19-28	Nagyvárad	21-44
19-27	Tiszalök	21-48	20-10	Budapest nyugati	2-49
19-30	Nyiregyháza	20-54	20-50	Körösmező—Szatmár-	
19-30	Csap	23-03		németi (átsz. sebes)	4-37
22-41	Szatmárnémeti—Körös-		21-55	Püspökladány	0-24
	mező (átszáll. seb.)	9-23	22-05	Nyiregyháza	23-25
22-14	Nyiregyháza	0-18	23-46	Csap	3-10

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1943—2824.

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

A Gáz

a legjobb, legolcsóbb, legtisztább
a legkényelmesebb;
a leggyorsabban kezelhető;
melege pontosan szabályozható;
számlaértéke egy hónappal ké-
sőbbben fizetendő.

Fűzők, tűzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkályhák olcsón kaphatók.
Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés.

BATTHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-48

Alapította:
Sesztina János
1819-ben.

IPARI, MEZŐGAZDASÁGI, HÁZTARTÁSI,
GÁZOLTALMI és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.
Betéteket legelőnyösebben gyümölcsöztet
és azonnal kifizet.
KÖLCSONÖKET ALLANDÓAN FOLYÓSÍT.
Telefonok: 17-70 és 22-32.

Papi palástot és süveget

a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat
jutányos áron készíti

Szénási Sándor

Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.

JÓ MINŐSÉG! PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református iparos.

A "TAKARÉKOSSÁG" KERESKEDELMI RT.

kötelékébe tartozó cégek ma is vál-
tozatlan feltételek mellett
s zavartalanul állanak rendel-
kezésére mindazon mt. vásárlóknak,
kik mindenkor pontos fizetményeik
igazolására érvényes vásárlási
utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA

ORGONA- ÉS HARMÓNiumGYÁR RT.
PÉCS, József-u. 30. TELEFON: 17-14

Fiókjüzem: Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz.

Telefon: Budapest, Új orgonák, mindennemű javítás és
494-497. átépítés. Kifűnő hangú harmóniumok.
Mértányos feltételek, művészi kivitel.

